

**Střední škola André Citroëna Boskovice,
příspěvková organizace**

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

**PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY
školní rok 2023/2024**

Zpracoval: **Mgr. Jaromír Oujezský**
Mgr. Milan Chlup

Schválil: **RNDr. Karel Ošlejšek**
ředitel školy

V Boskovicích dne 19.9.2023

Obsah

3

1. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY⁵	
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3. INFORMAČNÍ ZDROJE	8
3.1 VNITŘNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE	8
3.2 VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE.....	12
4. ŠKOLNÍ ŘÁD	12
5. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY	12
6. ANALÝZA VÝCHOZÍ SITUACE.....	13
7. VYMEZENÍ CÍLŮ PPŠ	14
7.1 DLOUHODOBÝ CÍL.....	15
7.2 STŘEDNĚDOBÝ CÍL	15
7.3 KRÁTKODOBÝ CÍL	16
8. ZAMĚŘENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO CÍLOVOU SKUPINU	16
8.1 CÍLOVÁ SKUPINA ŽÁCI.....	16
8.2 CÍLOVÁ SKUPINA UČITELÉ.....	19
8.3 CÍLOVÁ SKUPINA RODIČE	20
9. MONITORING A EVALUACE.....	22
ZÁVĚR	23
POUŽITÁ LITERATURA.....	24
SEZNAM PŘÍLOH.....	25

CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

Úvod

Činnost školního metodika prevence vnímám spíše než jako práci tak jako poslání, které získává stále více na významu ve vztahu ke zdravému vývoji jedince, zvláště v kontextu dnešní doby a způsobu života současných společenských struktur. Vždyť rostoucí počet nástrah a s tím spojená četnost možných rizikových situací, které navíc zvyšují svoji závažnost, je zjevný v každodenním životě.

Žijeme v době, kdy se normy a hranice lidského chování posouvají a jsou místy, značně zdeformovány. Vytvořit si v dnešní společnosti zdravý hodnotový systém a žít kvalitní život není nic jednoduchého.

Ve škole už nevystačíme jen s pokyny, příkazy, zákazy, pochvalami a tresty. S dětmi je třeba komunikovat a vést diskuse, být jim příkladem. Při otevřených debatách se žáky máme však často pocit, že znají velmi dobře svá práva, ale jaksi zapomínají, že i v demokratické společnosti má každý také nějaké povinnosti. Často se mi zdá, že slovo "morálka" má pro naše žáky jiný význam, než tomu bylo dříve. Co nelze přesně dokázat a co není protizákonné je morální a těžko tento argument vyvracíme. K tomu, bohužel, přispívá i celková politická situace naší země. Politici, jako mediálně známé osobnosti, povětšinou nejsou nejlepším příkladem pro naše děti.

Je proto zapotřebí stálá péče o sociální klima a dobré vztahy mezi dětmi, spolupráce dětí při výuce a jejich spoluúčast na dění ve škole. Stejně tak úsilí o udržení a rozvíjení vnitřní motivace dětí k učení a práci.

Na naší škole studuje nyní 15 cizinců, z toho 7 uprchlíků z Ukrajiny. Žáci i pedagogický sbor se snaží o úspěšné začlenění těchto žáků do tříd a do vzdělávacího procesu. Žáci využívají pomoci školního psychologa, metodika prevence i výchovného poradce.

1. Preventivní program školy (PPŠ)

Je základní nástroj prevence v resortu školství, mládeže a tělovýchovy, který je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit ve školách, školských zařízeních pro výchovu mimo vyučování a školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivní výchovné péče.

Na škole pracuje Školní poradenské pracoviště, které řídí školní psycholog, ve spolupráci s výchovnými poradci, školními metodiky prevence a s vedením školy. Vypracovává Program poradenských služeb.

PPŠ je součástí výchovně vzdělávacího programu školy, je vytvořen na konkrétní časové období jednoho školního roku. Odráží specifikace regionu, školy a vždy vychází z aktuální situace na škole a reflektuje evaluaci průběhu předchozího období. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. PPŠ vypracovává školní metodik prevence v úzké spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky za podpory vedení školy. Opírá se zejména o užší tým pracovníků (výchovný poradce, školní psycholog). Je iniciátorem, koordinátorem, zpracovatelem PPŠ. Průběžně vyhodnocuje preventivní strategii školy a vypracovává závěrečnou evaluační zprávu za příslušný školní rok. Při tvorbě a vyhodnocování PPŠ školní metodik prevence spolupracuje dle potřeby s metodikem prevence PPP.

2. Charakteristika školy

Název a adresa školy: Střední škola André Citroëna Boskovice, příspěvková organizace, nám. 9. května 2153/2a, 680 11 Boskovice

Kontakt:

E-mail: skola@skolaac.cz

Webové stránky: <http://www.skolaac.cz>

Tel.: 516 426 200

Ředitel školy:

Jméno: RNDr. Karel Ošlejšek

Telefon: 516 426 202

E-mail: oslejsek@skolaac.cz

Zástupce ředitele pro teoretické vyučování:

Jméno: RNDr. Petr Janoušek

Telefon: 733 531 564

E-mail: janousek@skolaac.cz

Zástupce ředitele pro teoretické vyučování a domov mládeže:

Jméno: Mgr. et Mgr. Pavel Vaněrek, LL.M.

Telefon: 702 271 647

E-mail: vanerek@skolaac.cz

Zástupce ředitele pro teoretické vyučování:

Jméno: Ing. Pavel Holcner

Telefon: 516 426 271

E-mail: holcner@skolaac.cz

Zástupce ředitele pro praktické vyučování:

Jméno: Bc. Aleš Konrád

Telefon: 733 537 362

E-mail: konrad@skolaac.cz

Školní psycholog:

Jméno: Mgr. Jan Kučera

Telefon: 720 042 290

E-mail: kucera@skolaac.cz

Zástupce vedoucí vychovatelky DM pracoviště 1:

Jméno: Mgr. Jaromír Oujezský

Telefon: 733 531 562

E-mail: oujezsky@skolaac.cz

Vedoucí vychovatel DM pracoviště 2:

Jméno: Mgr. Milan Chlup

Telefon: 734614710

E-mail: chlup@skolaac.cz

Střední škola André Citroëna Boskovice, příspěvková organizace je úplnou městskou školou. Areál školy se skládá z hlavní budovy, dvou komplexů budov školních dílen, hřiště s umělým povrchem, školní jídelny, tělocvičny se zázemím, bazénu, domova mládeže pracoviště 1 a 2, detašovaného pracoviště na ulici Dřevařská a detašovaného pracoviště ve Skalici nad Svitavou. Ve škole se připravují žáci na čtyřletých oborech zakončených maturitní zkouškou, dvouletém nástavbovém oboru a dále tříletých oborech zakončených závěrečnou zkouškou s výučním listem. Škola disponuje řadou špičkově vybavených odborných pracoven a specializovaných učeben, všechny řadové učebny jsou vybaveny dataprojektory. Žáci mají celodenní možnost připojení na internet ve všech částech školy. Všechny prostory školy jsou v dostatečné míře vybaveny potřebným sociálním zázemím.

Pro žáky, kteří nemohou denně dojíždět, je zde možnost využití ubytování na moderním domově mládeže. Domov mládeže 1 je součástí areálu školy. Poskytuje ubytování v průběhu školního roku uchazečům, kteří se přijímají na základě podané přihlášky k ubytování. Jedná se o internát chlapecký, s lůžkovou kapacitou celkem 80 míst. Domov mládeže 2 na ulici Dukelská je dívčím internátem s kapacitou 52 lůžek. Provozní doba je od neděle 17.00 hodin do pátku 15.00 hodin. Studenti jsou ubytováni ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích v buňkách s vlastním WC. Na každém podlaží je k

dispozici koupelna, čajová kuchyně. Součástí DM jsou dvě společenské místnosti. Při převisu zájemců o ubytování zajišťujeme volné kapacity v zařízeních jiných škol.

V rámci mimoškolní výchovy pracuje celá řada sportovních kroužků: kopaná, kondiční cvičení, posilování, florbal, stolní tenis, plavání s využitím sauny. Ubytování žáci mají možnost denně využívat školní sportoviště (posilovna, sportovní hala, bazén se dvěma saunami, v zimě přetlaková hala, v létě venkovní hřiště s umělým povrchem). Všem žákům je zdarma umožněn přístup k internetu. Výchovnou činnost zajišťují kvalifikovaní vychovatelé.

Školu v současnosti navštěvuje cca 696 žáků ve věku patnácti až dvaceti let (vyjma studentů nástavbového studia, kde se tento věk značně liší, a dá se jen stěží konkretizovat) z celého blanenského regionu i z dalších vzdálenějších okresů. Vzhledem k zaměření a specifikaci studijních oborů, jsou žáky naší školy převážně chlapci. Počet děvčat úzce koresponduje s oborem BPČ.

Riziková místa školy:

Pro výskyt nežádoucího chování žáků ve škole jsou nejrizikovějšími místy:

- šatny
- wc
- vnější prostory školy
- prostory dílen
- dvůr školy, prostory za kotelnou

Všechna tato místa jsou v době přestávek monitorována určenými pedagogickými pracovníky, přičemž šatny jsou monitorovány nepřetržitě po dobu výuky.

Domov mládeže se řídí vlastním vnitřním řádem. K dispozici na www.skolaac.cz

Nejrizikovějšími jsou jednoznačně prostory, které se nacházejí mimo areál školy.

Vymezení cílové skupiny žáků školy:

Stav žáků ve škole:

Počet tříd: **29**

Počet žáků: **696**

Aktuální stav v ročnících

Ročník	Počet tříd	Počet žáků
1	7	171
2	11	253
3	7	181
4	4	91

□ Studijní obory:

Bezpečnostně právní činnost (68-42-m/01) – ochrana osob a majetku

Informační technologie

Mechanik strojů a zařízení

Autotronik

Učňovské obory:

Mechanik opravář motorových vozidel

Elektromechanik pro zařízení a přístroje

Autoelektrikář

Obraběč kovů

Opravář zemědělských strojů

Nástavbové obory:

Bezpečnostní služby (68-42-L/51)- právo a bezpečnost

Vymezení pedagogického sboru:

- učitelé všeobecně - vzdělávacích předmětů
- učitelé odborných předmětů
- učitelé odborného výcviku

- vychovatelé

3. Informační zdroje

3.1 Vnitřní informační zdroje

- odborná literatura a časopisy s tematikou prevence sociálně patologických jevů
- písemné materiály pro studenty a zaměstnance školy – jsou volně k dispozici v kabinetu metodika prevence a v pracovně školního psychologa. Jedná se o nejrůznější letáčky, brožury a zpracované přehledy k nejrůznějším problémům.
- schránka důvěry, to je forma pomoci těm, kteří buď chtějí zůstat v anonymitě, nebo se ostýchají svěřit se s problémem přímo. Je v kompetenci školního metodika prevence a školního psychologa
- nástěnky jsou funkčně rozmístěny po škole. Přinášejí zejména aktuální věci týkající se dané problematiky
- www stránky školy

Organizační struktura práce v oblasti prevence sociálně patologických jevů:

Ředitel školy

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů na škole zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci sociálně patologických jevů,
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem sociálně patologických jevů ve škole,
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady,
- podporou spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování PPŠ,

- podporou spolupráce ŠMP s PPP a krajským koordinátorem prevence,
- podporou zaměřenou na využívání volného času žáků vzhledem k jejich zájmům.

Školní psycholog

- metodické vedení Školního poradenského pracoviště,
- koordinační činnosti v rámci pracoviště, tvorba metodických a koncepčních materiálů,
- příprava aktivit školního psychologa, analýza a statistické hodnocení činností,
- přednáškové, výcvikové, publikační, administrativní práce, vlastní permanentní vzdělávání, konzultace s vedením školy, vedení dokumentace, supervize, stáže, prezentace školy, média,
- spolupracuje s ostatními učiteli v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- skupinová práce s třídními kolektivy při využití efektivních metod pro adaptaci a optimální vývoj struktury třídního kolektivu,
- zamezení sociálně patologickým jevům zejm. šikany, kyberšikany, sexuálního rizikového chování,
- skupinová práce s třídními kolektivy pro osvojení klíčových, přenositelných kompetencí pro život a práci, zúčastňuje se adaptačních kurzů

Školní metodik prevence

- spolupracuje s ostatními učiteli v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- konzultuje své pracovní postupy s ředitelem školy, se školním psychologem a výchovnými poradci,
- provádí specializovanou poradenskou činnost pro žáky i pedagogy,
- dodržuje pravidla pro práci s důvěrnými informacemi,
- vytváří ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky PPŠ,
- vede dokumentaci vztahující se k PPŠ,
- vyhodnocuje PPŠ,
- předává řediteli školy na základě hodnocení PPŠ podklady k vytvoření výroční zprávy, zúčastňuje se odborných seminářů v oblasti specifické primární prevence.
- pracuje na sebevzdělávání (semináře a školení s příslušnou tematikou)

Výchovný poradce

- spolupracuje se ŠMP při přípravě PPŠ a při řešení problémů sociálně patologických jevů,
- předává ŠMP informace o žácích s možným rizikovým chováním
- spolupracuje při hodnocení PPŠ.

Třídní učitel

- monitoruje situaci ve své třídě s ohledem na klima třídy a výskyt rizikového chování,
- spolupracuje se ŠMP na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci PPŠ a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, dbá na jejich důsledné dodržování a podporuje rozvoj pozitivních sociálních vztahů mezi žáky,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a garantuje spolupráci školy se zákonným zástupcem žáka,
- konzultuje problémy ve třídě s ŠMP, výchovným poradcem a ředitelem školy,
- připravuje řešení dané situace s ŠMP a výchovným poradcem.

Učitel

- podává informace třídnímu učiteli o výchovných problémech ve svých hodinách a o podezřeních výskytu sociálně patologických jevů,
- monitoruje v rámci výuky chování žáků s ohledem na sociálně patologické jevy.

Výchovný poradce:

Jméno: Ing. Bohuslav Kalas

Mgr. Daniel Ježek

Telefon: 516 426 214

Telefon: 516 426 218

E-mail: kalas@skolaac.cz

E-mail: jezek@skolaac.cz

Školní metodik prevence:

Jméno: Mgr. Jaromír Oujezský
Telefon: 516 426 250, 720 980 617
E-mail: oujezsky@skolaac.cz

Mgr. Milan Chlup
Telefon: 734 614 710
E-mail: chlup@skolaac.cz

Školní psycholog:

Jméno: Mgr. Jan Kučera
Telefon: 720 042 290
E-mail: kucera@skolaac.cz

Řešení přestupků:

Přesný postup a hlavní zásady jsou uvedeny ve školním řádu, který je v celém znění k dispozici na internetových stránkách školy.

3.2 Vnější informační zdroje

Jedná se o širší podpůrnou síť institucí, odborníků, informací nebo služeb, které ŠMP pomáhají připravit, stabilizovat a rozvíjet PPŠ. (viz příloha č.2)

4. Školní řád

Školní řád hraje klíčovou roli při naplnění cílů PPŠ v nastavení jasně daných pravidel, práv a povinností žáků i zákonných zástupců. Se školním řádem jsou žáci pravidelně seznámeni při třídnických hodinách na začátku školního roku. Je k dispozici na webových stránkách školy .

5. Krizový plán školy

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě podezření či výskytu nejrůznějších typů rizikového chování mezi žáky.

Krizový plán je součástí Preventivního programu školy (viz příloha č. 3).

6. Analýza výchozí situace

Analýza výchozí situace je základem pro plánování cílů a následně konkrétních aktivit naplňujících obsahově Preventivní program školy.

Z výsledků sociologického průzkumu mimo jiné vyplývá:

- 1) Počty těch, kteří s drogou zatím jen experimentovali i těch, kteří se přiznali k jejich užívání, v podstatě reflektují oficiální statistiky a potvrzují nutnost neustálé prevence.
- 2) Mladí lidé jsou ochotni se zúčastňovat činností směřujících k prevenci sociálně patologických jevů.
- 3) Učitel nefiguruje jako ten, kdo by měl tyto aktivity sám vést – měl by se stát jakýmsi zprostředkovatelem setkání s lidmi mimo školu – zejména samotnými uživateli, ochotnými se podělit o své zkušenosti, ale i s pracovníky krizových center, lékaři apod.
- 4) Žáci upřednostňují aktivity spojené s vizuálním zážitkem.
- 5) Aktivity v rámci programu by měli představovat jak prevenci nescifickou, tak i specifickou.

- 6) Preventivní program by měl zahrnovat činnosti zaměřené na formování osobnosti, zejména na posilování sebedůvěry, ale i relaxační techniky. Dále pak aktivity, které jsou pro studenty přitažlivé.
- 7) Preventivní aktivity by měli probíhat v užší skupině lidí. Odmítány jsou preventivní akce "masového" charakteru.
- 8) I když se podle průzkumu rodiče na preventivním působení podílejí velmi málo, jsou poměrně žádanými v prevenci. Je proto nutné pracovat i s nimi.

Projevy rizikového chování u žáků. Řada našich studentů kouří a má zkušenosti s alkoholem. Každoročně dojde k jednomu až dvěma případům záchytu alkoholu na školních akcích. S případy kouření se setkáváme velmi často, studenti kouří mimo budovu školy. Mezi žáky se v posledních letech také objevuje závislost na počítačích a virtuálních technologiích - netolismus, kdy tráví všechny svůj volný čas hraním her nebo na sociálních sítích a zanedbávají přípravu do školy

Vysoká absence u žáků. V posledních letech narůstá absence žáků, zvláště ve vyšších ročnících. U řady studentů existuje důvodné podezření na skryté záškoláctví. Několik studentů má neomluvené hodiny. Častým nešvarem jsou také pozdní příchody.

7. Vymezení cílů PPŠ

Obecným cílem primární prevence rizikového chování žáků je tyto jevy včas podchytit a zejména jim předcházet, podpořit zájmovou činnost žáků, vybudovat jejich lepší vztah ke škole a pedagogům, což platí i opačně.(využít adaptační kurzy) Celkově se zaměřit na vytvoření pozitivního klimatu školy.

Konkrétní zaměření PPŠ

Preventivní program školy bude zaměřen zejména na prevenci:

- užívání návykových látek, jako je:
 - alkohol
 - cigarety
 - marihuana a pervitin
- šikana

- vandalismus
- záškoláctví
- agrese
- rizikové sexuálního chování
- kyberšikana
- začlenění žáků z ciziny do tříd a do vzdělávacího procesu

Toto zaměření vyplývá ze souhrnného vyhodnocení preventivního programu školy za rok 2022/23, z dotazníkového šetření a analýzy výchozí situace.

7.1 Dlouhodobý cíl

Cílem našeho programu je dobré fungování dlouhodobého komplexního primárního programu, do kterého bude zahrnuto vše důležité, co je v danou dobu škole k dispozici a vše, co již bylo s úspěchem vyzkoušeno. Důraz bude položen na informovanost žáků v hodinách občanské nauky, základů společenských věd, základů přírodních věd, informačních technologií. A dále na nabídku volnočasových aktivit podle možností školy. Cílem bude také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků.

Snahou bude vést žáky k pocitu zdravého sebevědomí, správnému sebehodnocení schopnosti stanovit si v životě reálné cíle, k poznávání sebe sama, k zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a návykových látek. K tomuto cíli využijeme různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, třídnických hodin apod.

Samozřejmě nedílnou součástí programu je také spolupráce s rodiči, zajištění jejich informovanosti. Cílem bude motivovat je pro spolupůsobení v této oblasti a zároveň jim nabídnout možnost poradenství.

Cíl zahrnuje:

- výchovu ke zdravému životnímu stylu

- rozvoj sociálních kompetencí žáků
- vytvoření informačního systému primární prevence
- vzdělávání školního metodika prevence
- proškolení pedagogického sboru v oblasti primární prevence
- prohlubování komunikačních dovedností mezi pedagogy, rodiči a žáky
- učení se respektu a tolerance k ostatním (co se týká rasy, pohlaví, zdravotního stavu,...), začlenění cizinců do tříd
- rozvíjení zodpovědného chování vůči sobě i společnosti

7.2 Střednědobý cíl

- další vzdělávání školních metodiků prevence
- zapojení všech členů pedagogického sboru do uskutečňování a naplňování cílů PPŠ
- nastavení přesně stanovených pravidel při spolupráci mezi jednotlivými zaměstnanci školy
- vytváření vnitřních informačních zdrojů pro oblast prevence rizikových jevů (odborná a metodická literatura, videotéka)

7.3 Krátkodobý cíl

Cíle vyplývají ze zmapování situace. Co chceme tento rok udělat, co chceme řešit.

- poskytovat žákům informace o rizikovém chování (nástěnka, besedy, vyučovací proces, knihovna...) a informovat o případných následcích pro další život
- seznámit pracovníky školy s náplní PPŠ a navázat s nimi vzájemný kladný vztah, směřující k dobré spolupráci při řešení problémů primární prevence
- shromažďovat dostupné informace o institucích, organizacích a odbornících v regionu a využívat jejich znalosti a odbornosti

- zjistit účinné metody pro snížení absence a záškoláctví (ranní dohled před školou)
- prohlubovat informovanost pedagogů v oblasti rizikového chování, kvalitně organizovat adaptační kurzy a pobyty mimo školní budovu

8. Zaměření primární prevence pro cílovou skupinu

8.1 Cílová skupina žáci

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Primární prevence: součást výuky, interní a externí akce školy

Prevence rizikového chování žáků jako součást výuky:

- seznámení žáků se školním řádem a BOZ - ochrana zdraví žáků proti zneužívání návykových látek, záškoláctví, šikany apod.) včetně postihů, které při jejich porušení hrozí – první třídnická hodina (září)
- výchova k zdravému životnímu stylu, lidskosti, empatii a úctě k lidem jako součást vyučovacích předmětů v souladu s ŠVP
- v rámci výuky prohlubovat znalosti žáků, týkajících se rizik spojených s užíváním návykových látek (zejména cigaret, alkoholu a marihuany) a jiných forem rizikového chování (PC,...)

Témata prevence ve výuce

Konkrétní témata prevence jsou začleněna do vzdělávacího procesu:

Občanská nauka - lidská práva (rodinné právo, trestní právo), alkoholismus, šikana, rasismus a xenofobie, další typy závislostí a jejich nebezpečí, formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence, právní aspekty rizikového chování, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům, práva dítěte, agresivita, psychopatologie - psychické problémy, rizikové chování, vztahy v rodině a mezi lidmi, komunikace, asertivita, schopnost říct ne, vztahy v kolektivu, chování člověka ve skupině, láska v moderní společnosti, nebezpečí internetu, výchova proti předsudkům, masová média a kritický přístup k nim, mediální obraz krásy a reklama, schopnost říct ne, terorismus, multikulturní společnost, rasismus, postavení mužů a žen, genderové problémy, náboženství a církve, náboženská hnutí a sekty, smysl filozofie pro řešení životních situací, etika, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost. Začlenění cizinců do vzdělávacího procesu.

Český jazyk

zahrnuje zpracování preventivních témat, např.: Důvěřuji dospělým? Proč neberu drogy? Já a závislosti... Ve všech ročnících se učí užívat jazyk k přijímání, sdělování a výměně informací, přesvědčivě prezentovat a obhajovat své názory, argumentovat, ale také naslouchat druhým, uplatňovat normy kulturního chování.

Literatura - vnímání estetických hodnot.

Tělesná výchova - význam pohybu pro zdraví, potřeba relaxace, dodržování fair play, zdravotnická pomoc, rizikové chování při sportu.

Informační technologie - zásady boje s kyberšikanou.

Přírodovědné předměty např. **biologie, chemie**...rizikové sexuální chování

Specifická činnost se žáky na DM.

8.2. Cílová skupina učitelé:

Vzdělávání učitelů

a) na úrovni vlastní školy:

- v rámci odborně zaměřených pracovních porad pedagogů školy
- formou metodických písemných materiálů
- neformální besedy pedagogických pracovníků se ŠP a ŠMP
- zlepšení klima mezi učitelským kolektivem a ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky

b) na úrovni mimo školu:

- využívá se nabídek nejrozličnějších mimoškolních subjektů
- dále se postupuje podle plánu personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy

Přímá činnost pedagogů:

➤ třídní učitelé:

- účast na seznamovacím soustředění – podpora vzájemné komunikace a seznamování
- seznámení žáků se školním řádem - zdůraznění postihů vyplývajících z rizikového chování žáků
- seznámení žáků s BOZP
- měření klimatu školní třídy (průběžně během roku)
- prohlubování vzájemných vztahů ve třídě (interakce žák – učitel – rodič)
- seznamování žáků s volnočasovými, kulturními, společenskými a ostatními aktivitami školy (průběžně během roku)
- přímá komunikace s rodiči, ostatními zaměstnanci školy (pedagogickými i nepedagogickými)

➤ ostatní pedagogové:

- vzájemná spolupráce celého pedagogického sboru se školním metodikem prevence (odhalování příčin rizikového chování žáků, upozornění na možné projevy nežádoucího chování konkrétních žáků, žádosti o testování na návykové látky)
- spolupráce v oblastech způsobů řešení výskytu rizikového chování a nalézání společných preventivních opatření (odborné přednášky a aktivity, dozory, délka přestávek, odpolední vyučování, odpolední volnočasové aktivity, účast pedagogů na

projektech: „učíme se po škole“ a na jiných souvisejících akcích

- společné porady pedagogického sboru s vedením školy

Seznámení pedagogů s aktuálním PPŠ

- Informace o konkrétním zapojení učitelů do preventivních činností školy
- Nabídka odborné literatury, filmů, dokumentů, letáků s preventivní tematikou
- Odborná pomoc pocházející z interního a externího prostředí školy

8.3. Cílová skupina - rodiče

Zajištění informačního servisu pro rodiče (ohledně rizikového chování):

- webové stránky školy (seznámení se školním řádem, schránka důvěry, kontakty na školního metodika prevence, výchovného poradce)
- přímý kontakt s třídním učitelem a vedením školy – třídní schůzky, konzultace
- elektronická korespondence
- nástěnky (prezentace oborů, významné projekty, aktuality, úspěchy žáků – studijní a volnočasové)
- dny otevřených dveří – průběžně během roku
- adresář poskytovatelů služeb (odborná pomoc rodičům pro případy sociálně – patologických jevů zjištěných u jejich dětí)

Časový harmonogram: průběžně po celý školní rok

Zodpovídá: školní metodik prevence, třídní učitelé, vedení školy

Aktivní formy spolupráce s rodiči

- společná schůzka vedení školy s rodiči a budoucími žáky prvních ročníků:
vždy v červnu před začátkem školního roku
účast: vedení školy, třídní učitelé, pedagogický sbor, budoucí žáci a jejich rodiče
cíl schůzky: sdělení základních informací o studiu, o zahájení školního roku apod., rovněž jsou rodiče seznámeni podrobně o preventivních aktivitách školy

- třídní schůzky rodičů s třídními učiteli a následné individuální konzultace rodičů s jednotlivými pedagogy:
 - program, připomínky a závěry - viz zápisy z jednání pedagogické rady, poznámky jednotlivých pedagogů a třídních důvěrníků
- poskytování metodických materiálů rodičům žáků školy:
 - metodické pokyny a rady k prevenci působení negativních jevů na mládež (drogy, kouření, alkohol, patologické hráčství aj.) - I. - IV. ročník
 - metodické pokyny k adaptaci studentů na studium střední školy - I. ročník
 - základní informace k dalšímu vzdělávání absolventů naší školy - IV. ročník
 - informace o zásadách zdravého životního stylu mladých lidí
- konzultace vedení školy s rodiči v případě akutních problémů: průběžně
- slavnostní předávání maturitního vysvědčení absolventům školy:
 - účast: vedení školy, pedagogický sbor, pozvaní hosté, absolventi a jejich rodiče
- účast naší školy na Burze středních škol v Boskovicích, Blansku, ve Svitavách v Brně atd.
- Základní informace o škole v písemné podobě:
 - informační leták pro rodiče žáků ZŠ
 - Úřad práce v Boskovicích a Blansku
 - www stránky školy na internetu
 - pravidelné informace v regionálním tisku

Při spolupráci s rodiči žáků vedení školy plně dodržuje zákon o osobní ochraně osobních údajů a zákon o informacích.

Časový harmonogram: průběžně po celý rok

9. Monitoring a evaluace

Evaluace a metodika včasného odhalování rizik patří mezi základní kritéria vypracování preventivních programů či vzdělávacích akcí v oblasti sociálně patologických jevů a zejména při udělování akreditací či výběru projektů ve výběrových řízeních.

HODNOCENÍ PROGRAMU (měření efektivity)

Vychází z:

1. dotazníkové šetření provedeného na začátku následujícího školního roku
2. vedení vlastních záznamů o výskytu rizikového chování žáků ve školním roce
3. posouzení splnění stanovených jednotlivých krátkodobých cílů formou metod jako jsou:
 - dotazníková šetření
 - rozhovory a besedy
 - diskuse a evaluace
 - pozorování
 - sociometrická šetření

Veškerou evidenci preventivních aktivit povede školní psycholog, výchovný poradce, školní metodik prevence a ve spolupráci s dalšími zúčastněnými pedagogy provedou jejich vyhodnocení tak, aby bylo možné určit jejich efektivitu. Zároveň budou zpracovávat zprávy pro vedení školy nebo nadřízené orgány.

Po vyhodnocení dílčích aktivit stanoví, zda budou ve stejné podobě realizovány i v budoucnu, či budou modifikovány, či se neosvědčily vůbec. Za tím účelem školní psycholog vypracuje jednoduchý dotazník, kterým ověří přijetí jednotlivých aktivit samotnými žáky.

S výsledky budou seznámeni ostatní pedagogové, ale také rodiče. Výsledky budou publikovány jednak ve výroční zprávě školy, jednak v masmédiích.

Základem této oblasti bude příručka MŠMT „Evaluace a diagnostika preventivních programů“ a dále materiál Jihomoravského kraje. „Hlavní teze v procesu tvorby a evaluace Minimálních preventivních programů škol a školských zařízení“.

Závěr

Učitelé a všichni pedagogičtí pracovníci by měli být schopni vybavit žáky znalostmi a dovednostmi, jak se vyrovnat s náročnými životními situacemi, jak řešit konflikt, zvýšit odolnost žáků vůči sociálně patologickým jevům, snížit riziko a vliv, které narušují zdravý osobní a sociální vývoj, vychovávat k toleranci a zdravému životnímu stylu.

Nesměji však zapomínat na vytváření atmosféry vzájemného porozumění, posílit sebedůvěru a sebeúctu, rozvíjet sebekontrolu. Proto je nutné další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence.

Mladý člověk má pouze dvě možnosti. Buď zmobilizuje všechny své síly a překoná všechna rizika, nebo prohraje a uvízne v síti sociální patologie. Je nutné předcházet výskytu těchto jevů a hledat účinnou preventivní strategii. Tento program má být jedním z kroků ke snížení rizik, k nalezení a udržení sebedůvěry a k posílení hodnotového systému.

Použitá literatura

MIOVSKÝ, M. a kolektiv, *Monografie I: Prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Klinika adiktologie, 2015. 328 s. ISBN 978-80-7422-392-1.

MIOVSKÝ, M. a kolektiv, *Monografie II: Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Praha: Klinika adiktologie, 2015. 272 s. ISBN 978-80-7422-393-8.

MIOVSKÝ, M. a kolektiv, *Monografie III: Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi*. Praha: Klinika adiktologie, 2015. 405 s. ISBN 978-80-7422-394-5.

MIOVSKÝ, M. a kolektiv, *Monografie IV: Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících*. Praha: Klinika adiktologie, 2015. 127 s. ISBN 978-80-7422-395-2.

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence: situace, východiska, programy*. Praha: Portál, 1998, ISBN 80-7178-226-2.

JEDLIČKA, R., KOŤA, J.: *Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-555-8.

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A.: *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-226-2.

www.poradenskecentrum.cz/

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam literatury k tematice prevence

Příloha č. 2: Síť organizací a služeb poskytující odbornou péči

Příloha č. 3: Krizový plán školy

Příloha č. 4: Několik rad pro pedagogy rodiče a zákonné zástupce „co dělat“

Příloha č. 5: Dotazník pro školní metodiky prevence

Příloha č. 6: Legislativní podklady a normy týkající se PP

Příloha č. 1: Seznam literatury k tematice prevence

Publikace:

- BÁRTOVÁ, J. (1996): Prevence není nikdy dost!. Praha, Sportpropag, a.s.
- BRADA, J. – Solfronk, J. – Tomášek, F. a kol. (1996): Vedení školy. Praha, nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o.
- CARROLL, S. – Smith, T. (1993): Rodinná příručka zdravého života. Praha, QUINTET, s.r.o.
- Drogy. Metodická příručka. Sdružení Moravia – Monar Ostrava.
- EIS, Z. (1994): Krize všedního dne. Praha, Grada.
- FENWICKOVÁ, E. – Smith, T. (1994): Kniha o dospívání. Bratislava, Vydavateľstvo INA.
- HOLSTEIN, M. – COHEN, W. – Steinbroner, P.J. (1996): Rozhodni se ... Praha, Státní zdravotní ústav
- KAŠPAROVÁ, Z. – Houška, T. a kol. (1995): Sám sebou 2. Praha, Tomáš Houška
- KAŠPAROVÁ, Z. – Houška, T. a kol. (1995): Sám sebou 3. Praha, Tomáš Houška
- KAŠPAROVÁ, Z. – Chalaš, I. – Marková, Š. (1996): Drogová scéna v hl. m. Praze v roce 1995, Praha, Středisko sociální prevence hlavního města Prahy
- NEŠPOR, K. – Fischerová, D. – Czémy, L. – Pernicová, H. (1996): FIT IN 2001 PLUS, Praha, BESIP.
- NEŠPOR, K. (1994): Hazardní hra jako nemoc. Ostrava, nakladatelství Aleny Krtilové.
- NEŠPOR, K. – Provazníková, H. (1996): Slovník prevence problémů působených návykovými látkami pro rodiče a pedagogy. Praha, FORTUNA.
- NEŠPOR, K. (1995): Návykové látky – Romantické období končí. Praha, Sportpropag a.s.
- NEŠPOR, K. (1994): Tajná zpráva z planety X – III. Praha, Sportpropag, a.s.
- PIKE, G. – Selby, D. (1994): Globální výchova. Praha, Grada.

- POPOV, P. (1994): Přehled drog a jejich účinků. Praha, Národní centrum podpory zdraví.
- PRESL, J. (1995): Drogová závislost. Praha, MAXDORF.
- SKALÍK, I. – Kuda, A. – Počarovský, O. (1998): Drogy. Praha, PREV-CENTRUM.
- VORLOVÁ, M. – Petáková, A. (1996): Sociální práce ve vztahu k sociální prevenci sociálně patologických jevů. Praha, Středisko sociální prevence hlavního města Prahy.
- Mládež, společnost a stát 3/94. Praha, Institut dětí a mládeže MŠMT ČR
- MIOVSKÝ, M. a kolektiv, Monografie I: Prevence rizikového chování ve školství. Praha: Klinika adiktologie, 2015
- MIOVSKÝ, M. a kolektiv, Monografie II: Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. Praha: Klinika adiktologie, 2015
- MIOVSKÝ, M. a kolektiv, Monografie III: Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi. Praha: Klinika adiktologie, 2015
- MIOVSKÝ, M. a kolektiv, Monografie IV: Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících. Praha: Klinika adiktologie, 2015

Časopisy:

- Závislost a my
- Školství
- Učitelské noviny
- Psychologie DNES
- Zpravodaj Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovu
- Prevence
- Moderní vyučování
- Děti a my
- Prevence
- Zpravodaj Drogového informačního centra

Příloha č. 2: Síť organizací a služeb poskytující odbornou péči

Krajský úřad JMK / Odbor školství

Oddělení prevence a volnočasových aktivit

Mgr. Lucien Rozprým, vedoucí oddělení

pracoviště: Cejl 73, 601 82 Brno

telefon: 541 658 300

e-mail: rozprym.lucien@kr-jihomoravsky.cz

Mgr. Lenka Možná, krajský školský koordinátor, protidrogový koordinátor

pracoviště: Cejl 73, 601 82 Brno

telefon: 541 658 310

e-mail: mozna.lenka@kr-jihomoravsky.cz

Mgr. Pavla Tichá, manažerka prevence kriminality JMK

pracoviště: Cejl 73, 601 82 Brno

telefon: 541 658 302

e-mail: ticha.pavla@kr-jihomoravsky.cz

Mgr. Jan Hauk, DiS., oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky

pracoviště: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

telefon: 541 652 221

e-mail: hauk.jan@kr-jihomoravsky.cz

Mgr. Švábová Jana, oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky
pracoviště: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

telefon: 541 652 130

e-mail: obalilova.monika@kr-jihomoravsky.cz

www.kr-jihomoravsky.cz

Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje Preventivně informační oddělení

■ Adresa Kounicova 24, 611 32 Brno

■ Typ služby Primární prevence:

dopravní prevence (děti, mládež)

prevence kriminality (děti, mládež, senioři)

Sekundární prevence:

prevence kriminality (děti, mládež, senioři)

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakt mjr. PhDr. Soňa Svobodová, vedoucí oddělení

telefon: 974 621 207, 724 081 754

e-mail: krpb.prevence@pcr.cz

por. Mgr. Zdeňka Procházková, koordinátor prevence

telefon: 974 622 458, 602 161 766

e-mail: krpb.prevence@pcr.cz

nrap. Petra Hrazdírová, prevence Brno, Informační centrum policie

telefon: 974 624 026

e-mail: krpb.prevence@pcr.cz

nrap. Milan Gruška, prevence Brno, Informační centrum policie

telefon: 974 624 025

e-mail: krpb.prevence@pcr.cz

■ Pracovní doba po - pá 7.00 – 15.00

www.policie3. oddělení OOK – UO SKPV MR PCR Brno

■ Adresa Příční 31, 602 00 Brno

■ Typ služby

Vyšetřování kyberšikany

■ **Kontakt**

npor. Mgr. Radoslav Novák, vedoucí oddělení

telefon: 974 625 325

por. JUDr. Michaela Kučerová

■ **Pracovní doba**

telefon: 974 625 861

po – pá

06.30 – 14.30

www.policie.cz

Metodik prevence PPP

PPP Brno – město

PhDr. Lenka Skácelová

Hybešova 15, 602 00 Brno

pracoviště: Sládkova 45, 613 00 Brno

telefon: 548 526 802

e-mail: skacelova@pppbrno.cz

www.poradenskecentrum.cz

PPP Blansko

Mgr. Michaela Krucká

Nad Čertovkou 17, 678 01 Blansko

telefon:

516 418 779

e-mail:

krucka@pppblansko.cz

www.pppvy.cz/blansko

Pracovníci OSPOD a kurátoři pro mládež

Městský úřad Blansko

Mgr. Ludmila Sedláčková, vedoucí OSPOD

telefon: 516 775 224

e-mail: sedlackova@blansko.cz

Městský úřad Boskovice

Mgr. Alena Votroubková, kurátor pro mládež

telefon: 516 488 776

e-mail: kvapil.mu@boskovice.cz

Občanské sdružení Anabell

■ Adresa Milady Horákové 50, 602 00 Brno

■ Typ služby Primární prevence

Sekundární prevence

Poradenství pro osoby s poruchami příjmu potravy a jejich blízké

Sociální poradenství, psychologické poradenství, psychoterapie,

nutriční terapie, gastroenterologie, volnočasové skupinové

aktivity, pobytové programy, internetové poradenství, korespondenční kurzy, kurzy vaření aj.

- Poplatek Některé ze služeb zdarma, některé jsou zpoplatněny (max. do výše 250,- Kč/sezení)
- Kontakt PhDr. Ing. Jana Sladká Ševčíková, ředitelka
telefon:542 214 014
e-mail:posta@anabell.cz
- Krizová pomoc
telefon:848 200 210
www.anabell.cz

Středisko výchovné péče HELP ME

- Adresa Bořetická 2, 629 00 Brno
- Typ služby Primární prevence: ambulantní část
Sekundární prevence: internátní část
- Odbornou péči zajišťují psychologové a speciální pedagog.
- Odborná pomoc pro děti s častými kázeňskými přestupky ve škole i mimo školu.
- Psychické problémy dětí i celé rodiny – alkoholismus, týrání dětí, nevhodné rodičovské přístupy k dětem, dětské deprese, sebevražedné pokusy, nezvládnuté rozvody apod.
- Dobrovolné terapeutické pobyty pro děti od 6 – 18 let.
- Pobyty jsou hrazeny MŠMT, platí se pouze stravné.
- Během těchto pobytů probíhá v našem středisku školní výuka dle plánů kmenových základních škol dětí.
- Nestátní Středisko výchovné péče,
zaměřeno na děti 6 - 18 let s poruchami chování
- Poplatek Služby zdarma
- Jednorázový vstupní poplatek 100,- Kč
- Stravné 120,- Kč / den
- Kontakt Vladislav
Vaňák telefon: 544 216 178
e-mail: helpme@volny.cz
- Pracovní doba

po – čt	8.00 - 18.00
pá	8.00 - 14.00

A Kluby ČR, o.p.s.

- Adresa Hybešova 1,602 00 Brno
- Typ služby Primární prevence:
Rodiny s dětmi:
A Klubičko – hlídání dětí a podpora rodinných systémů ze sociálně ohroženého prostředí.
Děti a mládež: Volnočasové aktivity a soutěže
Děti, mládež, i mladí dospělí: Přednášková činnost (besedy, programy pro nízkoprahová zařízení, školy, apod.)
- Sekundární prevence:
Mládež, dospělí a rodiny s dětmi:
A Poradna – poradenství a terapie při potížích s alkoholem, hazardními hrami nebo léky.
Následná péče:
Doléčování a následná péče po léčbě závislosti.

Všechny služby včetně poradenství a terapie pro příbuzné a blízké.

■ Kontakty Martin Klíč, ředitel
telefon: 548 211 860

e-mail: akluby@akluby.cz

Mansio v.o.s.

■ Adresa Brožikova 24, 638 00 Brno
■ Typ služby Rozvojové a vzdělávací programy pro školy
Komplexní zpracování vnitřního hodnocení školy
V rámci vzdělávání nabízí společnost dlouhodobé i krátkodobé akreditované kurzy žádaných témat pro učitele (např. motivace žáků, komunikace v obtížných situacích) a vedení škol (např. rozvíjení klíčových manažerských dovedností a kompetencí, koučování). Evaluace jsou realizovány s respektem k potřebám školy a s minimální zátěží účastníků tohoto procesu prostřednictvím využití online diagnostiky. Při realizaci nabízených služeb využíváme nejnovějších poznatků a trendů v oboru, čerpáme z mnohaleté zkušenosti ze spolupráce se školami. Krédem našeho přístupu je profesionalita, efektivita a zaměření na potřeby účastníků.
■ Poplatek neuveden
■ Kontakt telefon: 739 803 408
e-mail: info@mansio.cz
www.mansio.cz

Sdružení Podané ruce, o. s.

■ Adresa Videňská 3, 639 00 Brno
■ Typ služby Primární prevence:
děti a mládež 9 – 18 let
Sekundární prevence:
děti, mládež, mladí dospělí, rodiče, pedagogové
Centrum prevence sociálně nežádoucích jevů
pro děti a mládež
■ Kontakt 543 249 343
775 889 916
Mgr. Petr Blažek telefon:
e-mail: prevence@podaneruce.cz
■ Pracovní doba po - pá 8.00 – 16.30

SPONDEA při ČČK Brno, o.p.s.

■ Adresa
Sýpka 25, 613 00 Brno
■ Typ služby
Primární prevence:
Preventivní programy pro žáky a studenty ZŠ, SŠ
Vzdělávací programy pro odbornou veřejnost
(pracovníky ve školství, ve zdravotnictví, v sociálních službách)

Sekundární prevence:

Provoz Krizového centra pro děti a mládež
Provoz Intervenčního centra pro osoby ohrožené
domácím násilím

■ Poplatek

Služby sekundární prevence jsou poskytovány zdarma.

■ Kontakty

Mgr. Dagmar Úlehlová, ředitelka organizace

telefon: 541 213 732 (kancelář)

e-mail: spondea@spondea.cz

Krizové centrum pro děti a mládež:

non stop

541 235 511, 608 118 088

e-mail: krizovapomoc@spondea.cz

Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím:

non stop 739 078 078

544 501 121 (pouze v ambulanci hodiny)

e-mail: ic-brno@spondea.cz

■ Pracovní doba Krizové centrum pro děti a mládež - nepřetržitá

Intervenční centrum –

Po-čt 8:00-20:00

Pá 8:00-16:00

Nepřetržitá je pouze pobytová služba a služba na telefonu.

www.spondea.cz

www.ic-brno.cz

Státní zdravotní ústav

Oddělení podpory zdraví

■ Adresa Palackého tř. 3a, 612 00 Brno

■ Typ služby Primární prevence:

Zdravotně-výchovné programy pro školy (přednášky, besedy, intervenční setkání, interaktivní hry, distribuce zdravotně - výchovných materiálů), pro zaměstnance i pro širokou veřejnost, pro skupiny nebo v rámci dnů zdraví, zaměřené na zdravý životní styl, kouření, prevenci úrazů, prevenci AIDS, prevenci chorob např. kardiovaskulárních, diabetu pohybového aparátu atd., péči o životní prostředí.

Sekundární prevence:

Programy zaměřené na snižování nadváhy a pohybovou aktivitu (poradny výživy, aktivity pro rodiče s dětmi).

Prevence následků kouření.

■ Poplatek Některé služby zpoplatněny, některé zdarma.

■ Kontakt MUDr. Michaela Trnková

telefon: 549 255 758

e-mail: michaela.trnkova@szu.cz

■ Pracovní doba po – pá 7.00 – 15.30(akce dle dohody)www.szu.cz

Modrá linka

Centrum a linka důvěry pro děti a mládež

■ Adresa

Lidická 50, 658 12 Brno (korespondenční adresa)

Anenská 10, 602 00 Brno (kancelář ředitelky)

■ Typ služby

Primární prevence:

Telefonická krizová pomoc pro

- děti a mládež ve věku 6 – 26 let, ohrožené společensky nežádoucími jevy,
- oběti domácího násilí,
- osoby komerčně zneužívané,
- osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách,
- osoby v krizi,
- osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy.

■ Poplatek

Klient platí hovor dle svého tarifu.

■ Kontakty

Jana Zárubová, ředitelka

telefon: 549 216 141 (kancelář ředitelky)

e-mail: manager@modralinka.cz

Bc. Bohuslava Horská, vedoucí linky důvěry

telefon: 549 241 010 (linka důvěry)

mobil: 608 902 410

Internetová poradna s odborníkem e-mail: help@modralinka.cz

■ Pracovní doba po – ne

9.00– 21.00

po, út, čt

8.00- 14:00 kancelář ředitelky)

www.modralinka.cz

**Pedagogicko-psychologická poradna, Brno
Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti**

■ Adresa Sládkova 45, 613 00 Brno (odloučené pracoviště PPP)

■ Typ služby Primární prevence – pro školy a jejich žáky:

- Programy specifické primární prevence pro třídy ZŠ a SŠ zaměřené na drogovou problematiku, zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy, prevence kriminality, sebepoznání atd.
- Adaptační programy pro třídní kolektivy.

Sekundární prevence – pro školy, rodiče a jejich děti:

- Intervenční programy pro ZŠ a SŠ zaměřené na řešení konkrétní vztahového problému v kolektivu a zmapování klimatu třídy – Klima třídy

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakty PhDr. Lenka Skácelová, vedoucí pracoviště

telefon: 603 885 663

e-mail: skacelova@pppbrno.cz

Mgr. Lenka Cupalová, vedoucí programů

telefon: 608 462 245

e-mail: sladkova@pppbrno.cz

Mgr. Tereza Kaufová, Dis.

telefon: 548 526 802, 723 252 765

e-mail: sladkova@pppbrno.cz

■ Pracovní doba po – pá 8.00 – 16.30

www.poradenskecentrum.cz

Diecézní charita Brno, Oblastní charita Blansko

Centrum „PRO“ Boskovice

■ Adresa Dukelská 12b, 680 01 Boskovice

■ Typ služby Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Hlavním smyslem této služby je návrat rodičů/matek do běžného života, předcházení kriminality dětí a mládeže v Boskovicích a okolí. Podporujeme a pomáháme rodičům/matkám zvládnout obtížných životních situací.

Vzdělávací a aktivizační činnosti vykonáváme podle plánu našeho zařízení či jiných zařízení OCH Blansko.

V rámci základního poradenství poskytujeme pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, dále poskytujeme pomoc s finančním hospodařením rodiny, podporu a pomoc při péči o dítě a výchově dětí, podporujeme zapojení uživatelů do života obce.

Zprostředkováváme sociálně terapeutické činnosti a kontakt se společenským prostředím.

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakt Bc. Kateřina Korbelová

telefon: 516 411 966

mobil: 739 389 127

e-mail: nizkoprah.tisnov@caritas.cz www.blansko.caritas.cz

Sdružení Podané ruce, o.s.

■ Adresa Sadová 2, 678 01 Blansko

■ Typ služby Nizkoprahový klub pro děti a mládež PVC

Klub PVC Blansko je jedním ze středisek Sdružení Podané ruce, o.s., které je jedním z největších poskytovatelů sociálních služeb na Moravě.

Poskytujeme zázemí, podporu a odbornou pomoc dospívajícím ve věku 13 – 20 let v obtížné životní situaci z města Blanska a spádové oblasti.

Naším klientům nabízíme bezpečný prostor pro trávení volného času, snažíme se jim předat co nejvíce informací a poskytnout podporu, která je provede obdobím dospívání a tím minimalizuje rizika, která plynou z jejich životního stylu.

Pro pobyt v klubu není potřeba registrace nebo zaplacené vstupné. Je to prostor, kde se setkávají vrstevníci mezi sebou a tráví spolu volný čas. Služba je poskytována anonymně.

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakt Mgr. Helena Kotová, vedoucí zařízení

telefon: 516 410 621

mobil: 777 916 283

e-mail: blansko@podaneruce.cz

■ Pracovní doba Pro klienty denně mimo pondělí a soboty: otevřeno 14.00 – 19.00

Kontaktní hodiny pro veřejnost: po- pá 10:00-17:00

Víceúčelová drogová služba na Blanensku

Sdružení Podané ruce, o.s. ■ Adresa Fügnerova 1, 678 01 Blansko

■ Typ služby Terénní program pro uživatele a uživatelky drog

Realizace programu má charakter víceúčelové lokální agentury, která poskytuje tyto služby:

- poradenství v oblasti drogových závislostí
- výměnný injekční program včetně zdravotního a sociálně-právního poradenství
- případová sociální práce
- reference do dalších odborných zařízení
- poradenství pro osoby blízké uživatelů drog

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakt Mgr. Magda Frišaufová

telefon: 516 411 692

mobil: 605 839 039

e-mail: terenbk@podaneruce.cz

www.podaneruce.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Blansko

■ Adresa

Nad Čertovkou 17, 678 01 Blansko

■ Typ služby

Prevence

- Poradenství v problematice návykových látek a jiných závislostí
- Poradenství v problematice šikany
- Individuální poradenství
- Skupinová práce s třídními kolektivy
- Poradenství pro pedagogy a metodiky prevence
- Preventivní programy pro třídní kolektivy
- Přednášková činnost pro pedagogy

■ Kontakt

PhDr. Jarmila Kuchařová, ředitelka

telefon: 516 418 778

Mgr. Michaela Krucká, metodik prevence

telefon: 516 418 779

e-mail: krucka@pppblansko.cz

www.pppblansko.cz

PPP Boskovice

Havlíčková 2142/35

Tel. 516 454 178

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

■ Adresa Sladkovského 2b, 678 01 Blansko

■ Typ služby Odborné sociální poradenství pro lidi v obtížné osobní, vztahové, rodinné, životní situaci poskytované jednotlivcům, párům, rodinám, skupinám bez omezení věku.

Formy poskytování: osobní a internetové poradenství.

Cílová skupina: rodiny s dítětem/děťmi, osoby v krizi, děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy.

■ Poplatek Zdarma

■ Kontakt Mgr. Radka Šebelová, vedoucí Poradny

telefon: 516 413 524

e-mail: poradna@blansko.cz

www.blansko.cz/poradna

Důležitá čísla telefonů:

- 158 – Policie ČR
 - 155 – záchranná služba
 - 156 – městská policie
 - 112 – evropské tísňové volání
 - 122 – tísňové volání z mobilního telefonu
-
- 549 241 010 – modrá linka
 - 800 155 555 – linka bezpečí (funguje po 22.00 hodině)
 - 800 111 113 – linka bezpečí (funguje od 8.00 do 22.00 hodin)
 - 724 727 777 – linka bezpečí (pro ty, kteří uvažují o útěku)
 - 283 852 222 – rodičovská linka
 - 284 016 666 – centrum krizové intervence
 - 541 218 122 – bílý kruh bezpečí
 - 516 454 178 – pedagogicko-psychologická poradna Boskovice

Příloha č. 3: Krizový plán školy

OMAMNÉ LÁTKY

Při nálezu neznámé látky

1. MOŽNOST

- a) Zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v **přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky**.
- b) Na obálku napíše **datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka**. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
- c) Poté je nutno bezodkladně **vyrozumět policii**. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost **písemně potvrdit**.
- d) Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři.

2. MOŽNOST

- a) pedagog neznámou látku **ponechá na místě nálezů**
- b) bezodkladně **zavolá policii**
- c) do příjezdu policie **zajistí dohled** na místě nálezů, příp. zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn

Při ohrožení zdraví žáka

V případě ohrožení zdraví studenta v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když žák přijde do školy s horečkou.

- a) Dítě jevící příznaky užití omamné látky **je odvedeno ze třídy** do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad dítětem **dohled dospělé osoby**.
- b) Škola **bezodkladně informuje rodiče** žáka nebo jeho zákonné zástupce o bližší nespecifikovaných zdravotních potížích žáka, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření.

→ **Rodič si přijde do školy pro žáka**

- je seznámen se zdravotními potížemi
- po užití stimulačních či kanabinoidních látek (jsou např. zornice rozšířené), škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře.
- pedagog odkáže rodiče na odborníky ve specializovaných pracovištích (psychologicko pedagogická poradna apod.)

→ **Rodič si do školy pro dítě nepřijde**

Škola přehodnotí zdravotní stav žáka, pracovník školy **zavolá lékařskou službu** (může jít o předávkování návykovou látkou) nebo **zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby**. Rodič je o postupu školy předem informován.

- c) Škola **vyhotoví zápis** průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole.

→ ve **školním řádu** je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení vyplývají.

→ proběhne **třídní schůzka rodičů**, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek dítěte, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybidnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce. Jsou seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy.

→ **žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu.**

→ škola **pozve nejrychlejší cestou rodiče žáka k jednání se školou**. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola **doporučí** rodičům žáka **specializovanou pomoc odborníků**, škola **vyhotoví dva zápisy z jednání**, jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky R + TU, ŠMP, VP.

→ **žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem** a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy.

→ **třída, v níž se problém objevil, bude monitorována**, budou v ní pracovat odborníci /dlouhodobé prožitkové programy/ primární prevence, sekundární prevence.

- d) Škola **informuje sociální odbor** v případě že, žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku a bezprostředním ohrožení života nebo po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole.

Při podezření, že žák zneužívá návykové látky (časná intervence)

Metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník:

- a) provede **diskrétní šetření** - zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, rodičů, z poradny apod.)

- b) provede **pohovor s dítětem** – podle vztahu pracovníka s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálních kurátorů, pracovníků oddělení pro dítě, kontaktního centra apod). Doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, pedagogicko psychologická poradna, zdravotní zařízení, střediska výchovné péče apod.).

Po důvodném podezření

- c) citlivě **informuje rodiče**, event. jiné zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy - nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničí s bezprostředním ohrožením života
- d) v případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor
- e) pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc

Postup školy při šetření zneužití návykových látek nebo trestné činnosti policií, plnění oznamovací povinnosti

KRIZOVÝ PLÁN

ŠETŘENÍ A VÝSLECH POLICIÍ

Vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci, vzájemný respekt a vstřícnost.

- 1. Policista je povinen prokázat se**
 - stejnokrojem s identifikačním číslem nebo
 - služebním průkazem nebo
 - odznakem služby kriminální policie nebo
 - ústním prohlášením „policie“.
- 2. V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost** telefonickým dotazem na pracoviště policie.
- 3. Ředitel školy nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvodů, jež k němu vedou.**

Předvolání a předvedení žáka, podání vysvětlení a výslech

Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést žáka mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla.

- 1. Škola zajistí dohled dospělou osobou** po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole. **Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum.** Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.

2. **Vyrozumění rodičů** provádí policista **předem** (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil informuje rodiče třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou.

Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.

3. Na požádání policie ředitel školy **poskytne vhodnou místnost** k šetření žáka ve škole, **zajistí také pedagogický dozor.**

Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.

Pro děti a mládež platí v plné míře **presumpce nevinny.**

OZNAMOVÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI

1. V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, **ohlásí to řediteli školy.** Je proveden **písemný zápis.**
2. Škola celou záležitost **oznámí Policii ČR.**

Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu apod.

Postup školy při diagnostice a vyšetřování šikany

KRIZOVÝ PLÁN

ŠIKANA

Škola je povinná řešit šikany ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů.

Diagnostiku a vyšetřování šikany provádí osoba, která má sílu celý proces ustát. Důležité je mít v někom oporu (ředitel...).

A. Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí

1. **Překonání šoku pedagoga!**

2. **Bezprostřední záchrana oběti (zaštitit svým tělem obět')! Odvést okamžitě ze třídy!**
3. **Ihned se vrátit zpět do třídy nebo do ní poslat jiného pedagoga**, příp. pověřit dozorem někoho z žáků (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)! **Zalarmovat další pedagogy** a domluvit se na spolupráci při vyšetřování – i za cenu přerušování výuky!
4. **Pokračovat v pomoci a podpoře oběti** (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře **nepouštět obět' zpět do třídy.**
5. **Kontaktovat rodiče oběti.**

Při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší.

*Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude **zajištěna bezpečnost dítěte** (nejlépe nechat doma).*

6. **Ohlásit celou věc policii.**

Následuje vlastní vyšetřování.

B. Učitel se o šikaně od někoho dozví

OVĚŘENÍ SITUACE

1. **Kontaktovat rodiče**

a) zavolat rodičům (ne v přítomnosti dítěte!)

Při rozhovoru s rodiči nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškození věcí, změny v chování, zhoršení prospěchu, vyhýbání se tělocviku – modřiny apod.)

b) upozornit, že se o tom dítě nemá dozvědět (abys se to nedoneslo do třídy)

c) vyžádat souhlas rodičů k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte

2. **Podepsat souhlas k vyšetřování**
3. **Najít kolegy** (max. 3), kteří budou spolupracovat na šetření. (Třídní učitel může spolupracovat, ale nesmí být hlavní vyšetřovatel.)
4. **Nalezení vhodných informátorů**
Obezřetně promluvit s vhodnými spolužáky tak, aby se to nedoneslo třídě (nejvhodnějšími informátory jsou průměrní žáci, ne hvězdy, ne podprůměrní)
5. **Nalezení vhodných svědků**
Promluvit s více informátory, případně je požádat, zda-li by to mohli dosvědčit.
Nenaléhat!

VYŠETŘOVÁNÍ

- upozornit na provádění zápisu
- netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů
- pokračuje pomoc a podpora oběti

➤ **ROZHOVOR SE SVĚDKY**

svědky vyslechnout postupně, pokud se rozcházejí ve výpovědi je možná konfrontace všech svědků, navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost, vše si zapisovat

➤ **ROZHOVOR S AGRESORY**

Agresor se po rozhovoru nesmí vrátit zpět do třídy!

1. Zahřívací předkolo

Sednout si proti agresorovi, říct mu to „natvrdo“, chtít vědět, co všechno dělal, upozornit na zapisování, potom mlčet!

2. Monolog

narušit mu jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat až domluví

3. Dialog - doplňující otázky

klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis, pokud nepodepíše, oznámit mu, že budou informováni rodiče

Zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné třídy.

4. Konfrontace

všem agresorům naráz oznámit, jak kdo z nich vypovídal
začnou se mezi sebou dohadovat a pomlouvat

Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat rodiče) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli násaku šikanování budou vyloučeni nebo bude případ nahlášen policii). Zdůraznit, že k jejich snaze napravit situaci bude přihlédnuto ve výchovné komisi.

➤ **ROZHOVOR S OBĚTÍ**

Rozhovor provést na místě, které je bezpečné, sedět vedle sebe jako partneři, bez třetí osoby.

Bez nátlaku! (Zeptat se, jak se mu daří, co se děje doma..., mluvit o pocitech – „Mám pocit, že se ve třídě necítíš dobře, chceš mi o tom něco říct?“ apod.)

Sdílet oběti možnosti řešení a nechat oběť vybrat – metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku.

A) METODA USMÍŘENÍ

Provádí se především **u počátečních stádiích šikany a vykazuje-li agresor ochotu své chování změnit.**

Metodě usmíření předchází

- rozhovor s informátory a oběťmi, nalezení vhodných svědků, rozhovory se svědky
- rozhovor s obětí

- rozhovor s agresory (v případě, že se ukáže, že agresor není ochoten ke změně, následuje metoda vnějšího nátlaku)

Společné setkání a hledání nápravy: hovořit se třídou v komunitním kruhu (včetně třídního učitele), sezení neprotahovat, opakovat asi 1/14 dní, max. 20 min., omluva a usmíření agresora a oběti, předkládání návrhů pro nápravu.

Vhodné otázky: Co si myslíte, že není v téhle třídě v pořádku? Co byste mohli udělat, aby se to příště nestalo? Kdo si myslí, že by byl schopen XY bránit? (ochránce dát do roviny oficiality, má povinnost ubližování ohlásit)

Provést max. 4 sezení, při posledním položit otázku, jestli si myslí, že je problém vyřešen.

B) METODA VNĚJŠÍHO NÁTĽAKU

Provádí se u pokročilejších forem šikany.

- 1. Vytvořit výchovnou komisi: vyšetřovatel**
třídní učitel
ředitel (zástupce)
popř. někdo za rodiče (ne od agresora nebo oběti)
a nezávislý člověk (pedagog jiné školy, lékař...)

Před zasedáním nejednat s rodiči agresorů!

- 2. Celá komise se sejde předem** a domluví se, jaké budou asi tresty.

- 3. Agresoři chodí před komisi a znovu vypovídají**, sdělit, že komise rozhodne (tvářit se vážně).

- 4. Porada komise na trestech.** (Trestat intenzivně, ale mít kam stupňovat.)

- 5. Zavolat agresory a oznámit agresorům tresty.**

- 6. Oznámit potrestání před celou třídou za přítomnosti celé komise!** (Agresoři si stoupnou u dveří a vyslechnou si rozsudek.) **Bez obětí!**

- 7. Následuje komunitní kruh s třídním učitelem.** Při prvním sezení bez obětí!

- 8. Pozvat rodiče agresorů i obětí.** Ne najednou!

rodiče obětí: informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresoři potrestáni.

rodiče agresora: rodiče agresorů informovat každého zvlášť, sdělit, jak byli potrestáni jejich děti, upozornit je na to, že je to závislé chování („určitě by si nechtěli vybrat partnerku, ke které by se chovali stejným způsobem“)

VŠE SI NECHAT PODEPSAT!

Krizový plán při výhrůžném telefonátu do školy

Doporučené postupy k situacím, kde volající vyhrožuje použitím násilí, zbraně, výbušniny nebo nebezpečného předmětu či látky pro jednotlivce a zodpovědné osoby ve škole.

Desatero při přijetí výhružného telefonátu:

1. Prodlužujte hovor tak, aby volající mohl sdělit co nejvíce informací krátkými dotazy, požádejte o vysvětlení nejasností, a poté se pokuste hovor přepojit za účelem zopakování informací.
2. Vnímejte a zaznamenejte si zvuky v pozadí hovoru, včetně všech dalších doprovodných znaků mluveného projevu/pohlaví, přízvuk, vada řeči, čtení textu, více osob u telefonu.../.
3. Informaci o výhružném telefonátu předejte formou SMS, či psaným vzkazem, nejlépe již v průběhu hovoru, kolegům/přes ně informovat Policii ČR/.
4. Sami hovor neukončujte! Při pokládání telefonu mohou být slyšet další důležité zvuky, které si vždy zaznamenejte.
5. Při hovoru s volajícím buďte vždy slušní, neskákejte mu do řeči, nekřičte, projevte pochopení, prodlužujte hovor /hovor rozvíjejte/.
6. V pokračujícím hovoru se snažte získat další informace k času, místu a podrobnostech. Poté informace ihned předejte, i zprostředkovaně, na tísňovou linku Policie ČR 158.
7. Při výhrůžce sebevraždou zajistěte předání této podstatné informace na tísňovou linku Policie ČR. Naslouchejte, případně nabídněte zprostředkování odborné pomoci.
8. Při přijetí telefonátu s hrozbou výbuchu prodlužujte hovor a požádejte o zopakování informací a jejich vysvětlení, případně mluvíte o počtu osob v objektu, problémech s evakuací apod.
9. Další osoby přítomné u telefonátu do něj nezasahují, rozdělí si odpovědnost za předání informací o výhružném telefonátu Policii ČR a vedení veřejné instituce. V případě potřeby poskytují osobní a věcnou pomoc zasahujícím složkám integrovaného záchranného systému a dle potřeby účinně pomáhají při evakuaci objektu.
10. Při vzniku mimořádné události postupují zaměstnanci školy v souladu se zpracovaným evakuačním plánem, případnými postupy při vzniku mimořádných událostí nebo další dostupnou dokumentací a dodržují pokyny zasahujících složek.

Krizový plán při ozbrojeném útoku

1. Je-li to možné volejte tísňovou linku policie 158, případně nechejte zapnutý telefon, aby operátor mohl poslouchat. Své blízké, pokud možno nekontaktujte, mohli by zkomplikovat práci policie.
2. Vezměte na vědomí, že můžete být ohroženi na životě. Nepanikařte, nedělejte hluk, vypněte zvonění na mobilním telefonu, vypněte rádio, ... apod.
3. Jste-li v místnosti, zůstaňte na místě a zabezpečte se (zamkněte dveře, zabarikádujte se ...)

Pokud jste na chodbě, snažte se urychleně dostat do místnosti. Při útoku na ulici, ve dvoře školy vyhledejte úkryt, pokud to není možné, vyhněte se kontaktu s útočníkem. Shromážděte se na určeném místě (předem dohodnuté nebo doporučené policií).

4. Při přímém ohrožení na životě zvažte možnost zakročit v rámci nutné obrany účinnými prostředky (horká voda, hasící přístroj, noha od židle...) Braňte se pouze je-li to nezbytné!
5. Opuštění objektu provádějte výhradně po dohodě s policií. Nechejte na místě všechny věci, vyhněte se místům střelby, křiku a hluku.
6. Pomáhejte ostatním, snažte se zabránit, aby se dostali do rizika útoku. Neošetřujte osoby, pokud Vám hrozí nebezpečí.
7. Při příjezdu policie na místo, postupujte dle jejich pokynů.
8. Policisty nezdržujte dotazy a upozorňováním na zraněné. Jen poskytněte stručné informace o útočnickovi (zbraň, chování, oblečení, místo pobytu).
9. Nezdržujte se u oken dveří, nedržte v ruce žádné předměty, při pohybu na chodbě nechoďte těsně u zdi.
10. Po celou dobu zachovávejte klid, zabraňte panice. Na pokyn policie jděte na bezpečné místo určené ke shromáždění. Poskytněte informace, nebraňte se psychologické pomoci nabídnuté příslušníky integrovaného záchranného systému.

Příloha č.4: Několik rad pro pedagogy rodiče a zákonné zástupce „co dělat“

a) Při selhání preventivních opatření školy

1. V případě podezření na zneužívání návykových látek:
 - provést diskrétní šetření a pohovor s žákem
2. Při důvodném podezření:
 - okamžité kontaktování rodičů, event. zákonných zástupců žáka
 - při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor
3. Při průkazném zjištění zneužívání návykových látek v škole nebo v případě, že žák je prokazatelně obviněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy pověřený dle pokynů MŠMT:
 - kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popřípadě zákonné zástupce
 - uvědomí odbor sociální péče MÚ
 - uvědomí odbor školství MÚ
4. V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:
 - uvědomí oddělení péče o dítě, odd. sociální prevence sociálního odboru MÚ
 - oznámí věc policii

b) Jak poznám, že moje dítě alkohol nebo drogy bere?

Vážení rodiče, zákonní zástupci, položte si otázky:

- ✓ Změnila se osobnost vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
- ✓ Má časté výkyvy nálad?
- ✓ Straní se vás?
- ✓ Je zlostný nebo depresivní ?
- ✓ Tráví hodně času ve svém pokoji sám ?
- ✓ Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport ?
- ✓ Zhoršil se jeho prospěch ?
- ✓ Přestalo trávit čas se svými kamarády ?
- ✓ Přátelí se s dětmi, které se vám nelíbí ?
- ✓ Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?
- ✓ Máte pocit, že se vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má více peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog) ?
- ✓ Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách, nebo se snaží změnit téma?
- ✓ Lže a podvádí?

- ✓ Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu?
- ✓ Rozšířené nebo zúžené zornice?
- ✓ Nejasné vyjadřování a myšlení ?
- ✓ Ztratilo vaše dítě zájem o koníčky?
- ✓ Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu ?
- ✓ Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- ✓ Zhoršil se vztah dítěte k členům vaší rodiny?
- ✓ Zdá se vaše dítě být zrána nemocné, unavené a protivné, po možném užití drog předešlý den?
- ✓ Přestalo se vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení ?
- ✓ Zdá se být méně soustředěné?

c) Doporučení rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami:

A.) Co dělat

Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, neváhejte zavolat lékaře. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.

- Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii. Jejím základem je nepodporovat a neusnadňovat pokračující braní drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch, ještě neznamená, že je neúčinná. Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.
- Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu. To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. Vyslechnout dítě ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko.
- Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit. Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.
- Uvědomte si svoje možnosti. Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je vaše šance a síla. Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.
- Vytvořte zdravá rodinná pravidla. Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání. Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně.
- Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky. To se

samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně.)

- Předcházejte nudě. Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času. Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.
- Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti. To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i o změně prostředí.
- Posilujte sebevědomí dítěte. Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte („nelíbí se nám, že bereš drogy“) a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu („vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě“). Je to těžké, je to však nutné. Stejně nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu. Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.
- Spolupracujte s dalšími dospělými. Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička. . .), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často až vážně míněná hrozba ústavní výchovy nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.
- Osvědčuje se také, když rodiče dětí s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Dokáží se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.
- Buďte pro dítě pozitivním modelem. K tomu je nutné, abyste mysleli i na vlastní zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a abyste měli své kvalitní zájmy.
- Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe. V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.
- Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou, shrnují anglická slova „tough love“. V češtině to znamená „tvrdá láska“. Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.

B.) Čemu se vyhnout

Nepopírejte problém. Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na návykové látce.

- Neskrývejte problém. Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Abyste se v situaci lépe orientovali a citově i rozumově ji zvládali, je dobré o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Je dobré najít spojení.
- Neobviňujte partnera. Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost našťestí často ano.
- Nehleďte v dítěti zneužívajícím drogy spojení proti druhému rodiči
- Nezanedbávejte sourozence dítěte zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy. Sourozenci problémového dítěte jsou víc ohroženi, problémem v rodině trpí a vaši péči a váš zájem potřebují.
- Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti, zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.
- Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte to. S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samo dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže dítě začalo užívat pervitin nebo opiáty, bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníze a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale také o okolnost, že ukradený majetek slouží špatné věci - totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu stejně dojde.
- Nedejte se vydírat. Vyhrůžování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že rodiče pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.
- Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.
- Vyhněte se fyzickému násilí. Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivdění, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.
- Nejednejte chaoticky a impulzivně.
- Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou, případně, že snižuje dávky a že drogy brzy vysadí. Buďte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.
- Do nekonečna neustupujte. Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.
- Nedělejte zbytečné "dusno". Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.

- Nezabouchněte dveře navždy. I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.
- Neztrácejte naději. Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání osobnosti. I hrozivý problém se mnohdy podaří zvládnout.

C.) Šikana

Definice pojmu:

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické ponižování lidské důstojnosti.

Při posuzování toho, co je a co není šikana, musíme mít na zřeteli především to, jak uvedené projevy působí na toho, komu jsou určeny, tedy na oběť šikany.

Dominantní znak šikany - nepoměr sil mezi agresorem a obětí.

Typický znak šikany - samoučelnost převahy agresora nad obětí.

Šikanování je nutno chápat jako poruchu vztahů. A to nejen mezi agresorem a obětí.

se neděje ve "vzduchoprázdnu". Vzniká tam, kde existují ve skupině, ve třídě, nezdravé vztahy, kde je silná diferenciacce na silné a slabé. Ve školních kolektivech existuje vážné nebezpečí, že i pedagog, často neúmyslně, ale mnohdy záměrně, dá "zelenou" silnějšímu jedinci, který pak začne vykonávat to, co vede k šikaně. Problém šikany tedy nelze léčit jako problém vztahu mezi agresorem a obětí, aniž bychom léčili celou skupinu. To je a z nejčastějších chyb, ze které při řešení problému šikany dochází.

Varovné signály šikany pro rodiče:

- . dítě nemá kamaráda
- . nechut' jít do školy
- . střídá různé cesty do školy i ze školy
- . ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- . ztráta zájmu o učení
- . výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- . žádá o peníze, často "ztrácí" své věci
- . přichází domů vyhladovělé, s potřhaným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- . nedokáže uspokojivě vysvětlit svoje občasné zranění (odřeniny, modřiny, popáleniny)
- . je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- . trpí zdravotními potížemi (bolesti hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)
- . zdržuje se většinou stále doma

Co tedy dělat :

Připusťme, že několik výše uvedených signálů ve vás vzbudí určitě podezření, že by mohlo jít o šikanování vašeho dítěte. Znovu podotýkám, že ideální stav nastane, když se vám dítě svěří. Pochvalte ho, povzbuďte, rozptylte jeho obavy o tom, že žaluje.

Vyzvedněte naopak jeho sílu a odvalu sdělit tyto závažné skutečnosti. Přesvědčte ho, že mu chcete pomoci, tedy slib musíte dodržet. Vyslechněte svoje dítě, dejte mu najevo, že jeho informace berete vážně (i když se vám mohou zdát malicherné či nepodstatné). Odložte veškerou práci, není nic důležitějšího, než situace vašeho dítěte.

Poskytněte dítěti veškerou podporu. Odlište však např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany.

Konkrétní kroky :

- zjistěte přesně - pozor! - nevyslychejte jako vyšetřovatel - co, kdy, kde se odehrálo, kdo další byl přítomen
- společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora, a věří, že mu mohou pomoci
- poskytněte dítěti veškerou ochranu (např. při cestě do školy a ze školy, i za cenu, že se budete uvolňovat z práce)
- poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase, odjeďte na chatu, chalupu či k prarodičům
- nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte ho doma, ale pozor - pečlivě zvažte, zda v jeho situaci může být sám
- znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve
- zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou; neobviňujte pouze školu, nastavte si „zrcadlo pravdy“, neomlouvejte sami sebe ani své dítě; se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu
- hledejte, jak dítěti dále pomoci prostřednictvím příslušného odborníka

Agresor - oběť? (mini test pro rodiče)

Tyto dva póly jednoho problému se výrazně liší. Zkuste si udělat náš mini test. Nevyhýbejte se žádné odpovědi a buďte k sobě i k svému dítěti spravedliví. Neplatí, že obětí se stávají jen některé děti. Naopak, obětí se může stát každé dítě, normálně vyvinuté,

klidné, přemýšlivé, snaživé, fyzicky přiměřeně vyspělé. Stejně tak neomlouvejte a nepřehlížejte projevy, které mohou vést k tomu, že se z vašeho dítěte stane agresor. Uvedené znaky nechápejte tak, že se jejich nositel automaticky stane agresorem nebo obětí. Jsou však významným signálem, který při vhodných podmínkách a odpovídající situaci, může dostat dítě do role agresora nebo oběti.

Agresor

a) dítě (ano - ne)

- je zlomyslné
- je impulsivní, nepřiměřeně podrážděné
- často je náladové
- bývá nevraživé, sprosté
- časté jsou u něho projevy zuřivosti, vzteku
- vyžaduje obdiv, chce být středem pozornosti
- má velikášské tendence
- doma i ve škole má časté kázeňské problémy
- je závistivé
- těžko se přizpůsobuje
- nerado přijímá společenské normy
- je hrubé, surové
- má sklony bezdůvodně ničit věci
- je u něj narušen vztah k autoritě
- dává často najevo svou sílu, fyzickou i psychickou převahu
- mezi dětmi se bezohledně prosazuje
- rád zdůrazňuje své přednosti
- touží být mocné
- rádo ovládá druhé, často poroučí
- rádo veřejně ponižuje druhé

- je kruté ke zvířatům
- je kruté k jiným dětem
- často vyvolává rvačky
- má sklony okrádat mladší a slabší
- vyhledává činnosti spojené s rizikem
- zapojuje se do skupin, kde vládne násilí a jsou častější sklony k trestné činnosti
- dělá rádo věci, které druhým vadí
- rádo vyhledává v televizi a filmu násilí
- toto násilí prožívá se zaujetím
- má pocit uspokojení v situaci, kdy vidí utrpení druhého
- těžko vyjadřuje své city
- těžko se vžívá do pocit druhých
- na kritiku reaguje nepřiměřeně
- má sklony násilně řešit konflikty
- fyzicky napadá druhé, i když nejde o sebeobranu
- omezuje druhé v jejich projevech a jednání
- využívá druhých pro své cíle

b) rodina (ano - ne)

- projevuje se ve vaší rodině agresivita, brutalita
- je vůči dítěti uplatňován náročný přístup (vojenský dril, bez potřebné míry lásky)
- prosazují dospělí členové rodiny svoji moc autoritativně
- projevují se v rodině sadistické tendence
- je dítě v rodině často fyzicky napadáno některým členem rodiny (otcem, matkou, sourozenci, nevlastním otcem apod.)
- dochází ve vaší rodině k fyzickému násilí (např. mezi rodiči)
- dítě je v rodině ponižováno
- je některým členem rodiny nenáviděno kvůli zdravotnímu postižení, tělesnému

handicapu apod.

- používáte často tělesné tresty
- používáte často nadávky
- ponižujete a zesměšňujete dítě
- zacházíte krutě s dítětem
- dochází často ke konfliktům mezi otcem a dítětem, které končí fyzickým potrestáním
- otec omezuje autonomii dítěte
- otec je k dítěti odměřený, bez potřebné dávky citu a lásky
- matka často používá fyzické tresty
- dává v rodině někdo najevo zklamání z narození dítěte

Pokud jste byli k sobě, k dítěti i situaci v rodině spravedliví, pak jste si vytvořili určitý obrázek toho, zda se vaše dítě může či nemůže stát agresorem. Pokud v odpovědích převažuje ANO, pak byste neměli otálet a pokusit se změnit vše, co se změnit dá. Jistě vám i v tomto případě mohou pomoci odborníci ve Středisku výchovné péče či v Pedagogicko-psychologické poradně. Na závěr této části jedna rada. Dokážete-li zastavit agresi v dětském věku, máte naději, že snížíte nebo zastavíte riziko kriminalizace v dospělosti. Bude-li tomu naopak, dítě zjistí, že krutost se vyplácí, je-li nepotrestána, a jeho brutalita a agresivita poroste.

Příloha č.5: Dotazník pro školní metodiky prevence

DOTAZNÍK PRO ŠKOLNÍ METODIKY PREVENCE (konec školního roku)

školní rok:

ŠKOLA:

školní metodik prevence:

Nástup do funkce	Měsíc	Rok		
ŠMP je zároveň výchovným poradcem				
ŠMP má odpovídající vzdělání * <i>*)Jedná se o studium, které je určeno učitelům ke splnění kvalifikačních předpokladů stanovené vyhl. č. 317/2005 Sb., § 9 c, kteří jsou na pozici školního metodika prevence ve škole. Podle této vyhlášky je rozsah studia 250 hodin.</i>				
ŠMP absolvoval kurzy a semináře v oblasti prim.prevence (uved'te počet)	<i>jednodenní</i>	<i>vícedenní</i>	<i>několikafázové</i>	<i>několikaleté</i>
Forma finančního ohodnocení ŠMP	<i>žádná</i>	<i>nepravidelná odměna</i>	<i>pravidelná odměna</i>	
Konzultace	<i>vymezené hodiny</i>	<i>místnost pro konzultace</i>	<i>přístup k internetu</i>	<i>přístup k odbor.literatuře</i>
Forma předávání informací pedagogickému sboru	<i>na pedagogické radě (uved'te počet a průměr. časový prostor)</i>	<i>individuální konzultace (uved'te počet a průměr. časový prostor)</i>		
ŠMP spolupracuje	<i>výchovným poradcem</i>	<i>vedením školy</i>	<i>třídními učiteli</i>	<i>ostatními pg. pracovníky</i>
ŠMP	<i>mapuje soc.než.chování ve škole</i>	<i>řeší soc.než.chování ve škole</i>	<i>spolupracuje s metodikem prevence PPP</i>	<i>spolupracuje s odbor.zařízeními</i>

--	--	--	--	--

Vyplňte, prosím, dotazník dle pravdivých skutečností a pokud možno v co nejkonkrétnější podobě (př. pokud předáváte informace ostatním pedagogům dle potřeby, uveďte, konkrétní podobu potřeby, tedy 1x á 3 měsíce/ 15 min.)

Možnost je vyplnit odpověď slovem či číslicí či zakroužkováním správné odpovědi. Pokud se Vám nebude hodit ani jedna z možných odpovědí, můžete doplnit svým komentářem.

ŠKOLA:

	1.stupeň ZŠ	2.stupeň ZŠ	SŠ	VOŠ
Počet žáků/studentů				
Počet pedagogů				

SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI:

zařízení			forma spolupráce (řešení situace, prevence apod.)
Pedagogicko psychologická poradna	ANO	NE	
Středisko výchovné péče	ANO	NE	
Speciálně pedagogické centrum	ANO	NE	
Policie ČR	ANO	NE	
Městská policie	ANO	NE	
Hygienická stanice	ANO	NE	
Odbor sociálně právní ochrany dětí a mládeže /"sociálka"/	ANO	NE	
Odborníci	ANO	NE	
<i>Jiné (jaké?)</i>	ANO	NE	

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

<i>rodiče jsou informováni o strategii MPP</i>	ANO	NE
<i>rodiče se přímo účastní realizace MPP</i>	ANO	NE

<i>jsou realizovány školní akce pro děti a rodiče</i>	ANO	NE
<i>škola nabízí besedy pro rodiče</i>	ANO	NE
<i>ŠMP ve stanovených situacích si zve rodiče na konzultace</i>	ANO	NE
<i>škola má pro rodiče informační letáky</i>	ANO	NE
<i>rodiče mají zájem o spolupráci se školou</i>	ANO	NE

MINIMÁLNĚ PREVENTIVNÍ PROGRAM:

Příprava

MPP je vypracováván na základě vyhodnocení předch.šk.roku	ANO	NE
<i>Při vypracovávání MPP spolupracuje více pedagogů</i>	ANO	NE

Formy a metody realizace MPP

<i>přednášky</i>	ANO	NE
<i>besedy</i>	ANO	NE
<i>konzultace</i>	ANO	NE
<i>informační materiály</i>	ANO	NE
<i>prožitkové programy</i>	ANO	NE
<i>pobytové akce</i>	ANO	NE
<i>peer programy</i>	ANO	NE
<i>sociální učení</i>	ANO	NE
<i>exkurze</i>	ANO	NE
<i>jiné (jaké?)</i>		

Aktivita pro žáky/studenty (uveďte, prosím, konkrétní počet případných aktivit-netýká se aktivit zařazených do témat výuky)

	Základní škola		Střední škola	Vyšší odborná škola
	1.stupeň	2.stupeň		
Přednášky				
Besedy				

Komponované pořady				
Zážitkový program				
Pobytový program				
Jiné programy				

Realizace školy programu/projektu (projekty/programy s vazbou na prevenci)

Vyhlašovatel progr./projektu	Realizátor progr./projektu	Název programu/projektu	Finanční zdroj (např. EU, MŠMT, kraj, obec, apod.)

Očekávání od metodika PPP – očekávání splněna, bezproblémová spolupráce, předpokládám nadále dobrou spolupráci

Vzdělávání, o které bych měl /a/ zájem v roce

Spokojenost / nespokojenost se semináři realizovanými pro pedagogy:

Spokojenost / nespokojenost s programy realizovanými pro žáky:

Má škola vytvořen vlastní Program proti šikanování včetně Krizového plánu?

V.....dne

Příloha č. 6: Legislativní podklady a normy týkající se PP

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu

Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 - 2018

<http://www.msmt.cz/file/28077>

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 - 2018

Narodni_strategie_protidrogove_politiky_2010-2018_pro_jednani.pdf

Strategie prevence kriminality na léta 2012 – 2015

<http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-na-leta-2012-2015.aspx>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.:

21291/2010-28 www.msmt.cz/file/20273_1_1/

Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem,

návykovými látkami <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>

Metodický pokyn Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicky-pokyn-ministerstvaskolstvi-mladeze-a-telovychovy-k-jednotnemu-postupu-pri-uvolnovani-a-omlouvani-zaku-zvyucovani-prevenci-a-postihu-zaskolactvi-predkladaci-zprava-a-text-pokynu>

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.:29159/2001-25) <http://aplikace.msmt.cz/PDF/JKMPBOZzakudoPV.pdf>

Vyhláška č. 116/2011 Sb. kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

<http://www.msmt.cz/dokumenty/vvyhlaska-c-116-2011-sb-kterou-se-meni-vyhlaska-c-72-2005-sb>

Vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-147-2011-sb-kterou-se-meni-vyhlaska-c-73-2005-sb>

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, novela č. 401/2012 Sb. s právní účinností od 1.1.2013

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

